ХУЛОСАИ КОМИССИЯИ ЭКСПЕРТИИ

шурои диссертатсионии 6D.КОА-010 назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон ба диссертатсияи Иззатуллозода Алихон Саидқул дар мавзуи «**Ҷудокунии кислотаҳои органикӣ ва лактонҳо аз таркиби газнаи духонагӣ (*Urtica Dioica L.*)**» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои химия аз рӯйи ихтисоси 02.00.03 – Химияи органикӣ

Дар хулосаи комиссияи экспертӣ масъалаҳои зерин баррасӣ мегарданд:

- мутобиқати мавзуъ, муҳтавои диссертатсия ва автореферати Иззатуллозода Алихон Саидқул актуалӣ буда, дар он бори аввал бо методҳои спектри инфрасурх, спектри массавӣ, резонанси магнитии ядро, резонанси магнитии протон, таҳлили элементӣ, реаксияҳои сифатӣ, хроматографияи маҳинқабат ва хроматографияи баланэффект оид ба муайян кардани сохт, таркиб ва тозагии кислотаҳои органикӣ ва лактонҳои ҷудокардашуда аз экстрактҳои қисматҳои рӯйизаминӣ ва зеризаминии газнаи духонагӣ (*Urtica Dioica L.*)-и минтақаи ноҳияи Шаҳринав амалӣ карда шуда, мавриди омӯзиш қарор гирифтааст ва дар баррасӣ, ҳимояи он иҷозат дода шуд;
- мутобиқати муҳтавои диссертатсия ба шиносномаи ихтисоси 02.00.03 – Химияи органикӣ, ки бо қарори Раёсати Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ шудааст, мувофиқат мекунад. Таҳқиқотҳои диссертатсия ҷанбаҳои асосии илмии ихтисоси 02.00.03 – Химияи органикиро дақиқ инъикос намуда, ба талаботи муайяне, ки дар шиносномаи ин ихтисос муқаррар шудааст, ҷавобгӯ мебошад.

Мувофиқи банди 1. Омӯзиши сохт ва хосиятҳои пайвастаҳои органикӣ бо истифодаи усулҳои химиявӣ, физикӣ-химиявӣ, физикии таҳқиқот ва ҳисобҳои назариявӣ. – боби 2.3.;

Мувофиқи банди 2. Омӯзиши қобилияти реаксионӣ ва механизмҳои реаксияҳои пайвастаҳои органикӣ. Тавсифи назариявии вобастагиҳои байни сохт, хосият, қобилияти реаксионии пайвастаҳои органикӣ ва пайвастаҳои таббиӣ.– бобҳои 1.2. ва 2.3;

Мувофиқи банди 3. Кашфи моддаҳои нави органикӣ, реаксияҳои нави пайвастаҳои органикӣ, усулҳои таҳқиқ, экстраксия ва ҷудокунии моддаҳои органикӣ аз объектҳои таббиӣ.– боби 2.3.;

Мувофиқи банди 6. Фитохимия ва ҷудокунии моддаҳои органикӣ аз объектҳои таббиӣ.– бобҳо. 1.2 ва 2.3.

Диссертатсия дар озмоишгоҳи «Химия ва технологияи растаниҳои доругӣ»-и Институти илмию таҳқиқотии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон мутобиқ ба лоиҳаҳои фармоишии буҷети Ҷумҳурии Тоҷикистон аз рӯйи мавзуи «Омӯзиши фитохимиявии растаниҳои шифобахш ва худрӯйи Тоҷикистон бо мақсади дарёфти моддаҳои фаъоли биологӣ ва маводи доругӣ» (рақами ба қайдгирии давлатиаш №0121TJ01002) иҷро карда шудааст.

Ҳамзамон таҳқиқот ба талаботи феҳристи ихтисосҳое, ки аз рӯйи онҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон унвонҳои илмӣ дода мешаванд ва бо қарори Раёсати Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти

Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26 июни соли 2023, №295 тасдиқ шудааст, мувофиқат мекунад.

- оид ба мукаммал инъикос ёфтани муҳтавои кори диссертатсионӣ дар таълифоти нашршудаи довталаб дар асоси таҳқиқоти васеъи химиявӣ як қатор масъалаҳои асосии илмӣ, ки дар фитохимия ва химияи органикӣ аҳамияти амалӣ доранд, мавриди омӯзиш қарор гирифта шуда, ҳалли худро ёфтанд. Равиши методологии дар кори диссертатсионӣ татбиқшуда ва натиҷаҳои таҷрибавии дар асоси он ба даст овардашуда, имкон дод, ки дар бораи самаранокии истифодаи пайвастаҳои органикии ҷудокардашуда аз экстрактҳои қисматҳои рӯйизаминӣ ва зеризаминии газнаи духонагӣ (*Urtica Dioica L.*)-и минтақаи ноҳияи Шаҳринав ба роҳ монда шавад.

Коркардҳои илмӣ, ки аз рӯйи натиҷаҳои корҳо аз чоп баромадаанд, дар таҳияи барномаҳои таълимӣ дар химияи органикӣ, биохимия, курсҳои махсус, ҳангоми хондани лексияҳо, иҷрои корҳои лабараторӣ, навиштани корҳои курсӣ, хатмкунӣ ва диссертатсионӣ дар факултетҳои химия ва биологияи Донишгоҳҳои олӣ метавонанд мавриди истифода қарор гиранд.

- натиҷаҳои асосии диссертатсия дар 13 мақола, аз ҷумла 9 мақола дар маҷалаҳои тақризшавандаи КОА-и назди Президенти ҶТ, инчунин 4 мақола дар маҷмуаи конфронсҳо нашр гардидааст.

- эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқи диссертатсионии бадастомада бо усулҳои замонавии физикӣ-химиявӣ ва биологии таҳқиқот, коркарди статикии натиҷаҳо таъмин ва асоснок карда шудааст. Эътимоднокии натиҷаҳоро бо истифода аз методҳои стандартӣ, танзими амиқи таҷҳизоти ченгирӣ, такроршавии натиҷаҳо дар доираи васеи шароити беруна, мутобиқатии натиҷаҳои таҷрибавии таҷрибаҳои назоратӣ бо иттилооти дигар муалифон тасдиқ менамоянд. Эътимоднокии натиҷаи бадастовардашуда бо истифода аз методҳои муосири химиявӣ-биохимиявӣ: ИС-, Масс-спектроскопия ва таҳлили хроматографияи маҳинқабат ва баландэфект таъмин ва асоснок карда шудааст.

- комиссияи экспертӣ пешниҳод мекунад, ки диссертатсия ба шурои диссертатсионии 6D.КОА-010 назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон қабул карда шавад;

- комиссияи экспертӣ ба ҳайси **муқарризони расмӣ** ва **муассисаи пешбар**, пешниҳод менамояд;

Пулатов Элмурод Холикулович - доктори илмҳои химия, сарходими илмии озмоишгоҳи синтези органикии МДИ Институти химия ба номи В.И. Никитини Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон;

Маҳкамзода Биҳамида Ҳусайн - номзади илмҳои химия, дотсенти кафедраи ташхиси клиникии озмоишгоҳи МДТ “Донишгоҳи давлатии тиббии Тоҷикистон ба номи Абӯалӣ ибни Сино”.

Ба сифати **муассисаи пешбар** - Донишгоҳи аграрии Тоҷикистон ба номи Ш. Шоҳтемур тавсия дода шавад.

- комиссияи экспертӣ барои гузоштани эълони ҳимоя, матни диссертатсия ва автореферат дар сомонаи Комиссия ва ДМТ иҷозат медиҳад;

- нашр ва паҳнкунии автореферат ва паҳлуҳои дигари арзёбии диссертатсия, хулоса пешниҳод менамояд.

Комиссияи экспертӣ диссертатсияи Иззатуллозода Алихон Саидкул дар мавзуи «**Ҷудокунии кислотаҳои органикӣ ва лактонҳо аз таркиби газнаи духонагӣ (*Urtica Dioica L.*)**» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои химия аз рӯйи ихтисоси 02.00.03 – Химияи органикӣ баррасӣ намуда, дар асоси банди 60 Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ

ҚАРОР КАРД:

1. Диссертатсияи Иззатуллозода Алихон Саидкул дар мавзуи «**Ҷудокунии кислотаҳои органикӣ ва лактонҳо аз таркиби газнаи духонагӣ (*Urtica Dioica L.*)**» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои химия аз рӯйи ихтисоси 02.00.03 – Химияи органикӣ ба ҳимоя қабул карда шавад.
2. Комиссияи экспертӣ муҳаққиқони зеринро, ки корҳои илмӣ-таҳқиқотиашон ба ихтисоси 02.00.03 – Химияи органикӣ мувофиқат доранд, ба ҳайси **муқарризони расмӣ** пешниҳод менамояд:

- **Пулатов Элмурод Холикулович** - доктори илмҳои химия, сарходими илмии озмоишгоҳи синтези органикии МДИ Институти химия ба номи В.И.Никитин Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон;
- **Маҳкамзода Биҳамида Ҳусайн** - номзади илмҳои химия, дотсенти кафедраи ташхиси клиникии озмоишгоҳи МДТ "Донишгоҳи давлатии тиббии Тоҷикистон ба номи Абӯалӣ ибни Сино".

3. Ба сифати **муассисаи пешбар** - Донишгоҳи аграрии Тоҷикистон ба номи Ш. Шоҳтемур тавсия дода шавад.
4. Барои ҷойгир намудани эълон оид ба ҳимояи диссертатсия дар сомонаҳои Донишгоҳи миллии Тоҷикистон ва Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон розигӣ дода шавад.
5. Барои чопи автореферат бо ҳуқуқи дастнавис (100 адад) ва ирсол гардидани он ба суроғаҳои таъиншуда иҷозат дода шавад.

Раиси комиссияи экспертӣ:
доктори илмҳои химия, профессор Бандаев С.Г.
Аъзои комиссияи экспертӣ:
доктори илмҳои химия Раҳмонов Р.О.

номзади илмҳои химия Турдиалиев М.З.

«11» 10 соли 2025

Раҳмонов Р.О. - тасдиқ менамоям

Имзо

РАЁСАТИ КАДРҲО ВА КОРҲОИ МАХСУС

ШУЪБАИ КАДРҲО ОТДЕЛ КАДРОВ